

Reactie BK/NYSA op de internetconsultatie 'Regeling Wijziging Regeling kwaliteit gastouderbureaus en Regeling Wet kinderopvang ivm verbetertraject gastouderopvang'.

Bijna een jaar geleden schreven wij onze [reactie](#) op de internetconsultatie voor het concept Besluit ivm het verbetertraject gastouderopvang. Het afgelopen jaar is er hard gewerkt door het ministerie en sectorpartijen om eerst het Besluit en daarna deze Regeling zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij het werkveld. Met deze Regeling is het hele pakket aan verbetermaatregelen compleet. In deze beschouwing geven wij onze visie op het eindresultaat.

In het kort – kwaliteit heeft een prijs:

BK en NYSA hebben het streven naar een professionaliseringsslag in de gastouderopvang altijd onderschreven. Ook zonder deze maatregelen heeft de sector zich de afgelopen jaren enorm ingezet om de kwaliteit te verbeteren. Dat er nu een steviger wettelijke verankering van deze basiskwaliteit komt, maakt de sector volwassen en dat is goed. Er ligt een evenwichtig pakket klaar en er is over het algemeen goed naar onze serieuze zorgen over de hoge uitstroom geluisterd, wat tot realistischer eisen in het Besluit en de Regeling heeft geleid.

Toch is er een **grote** 'maar': we hebben boter bij de vis nodig, want de hoge uitstroom blijft onverminderd groot. Straks hebben we een mooi pakket aan maatregelen maar zijn er geen gastouders en gastouderbureaus meer om het uit te voeren. Wij blijven daarom aan de orde stellen dat de bekostiging van dit hele pakket – met EUR 0,21 in 2025 en geen indexatie in 2026 – niet toereikend is en het verdienmodel serieus aantast. Dat komt boven op het feit dat het basis maximumuurtarief structureel te laag is (zie [kostprijsonderzoek BK](#)).

Kwaliteit heeft een prijs. Ook dat hoort bij het volwassen worden van een sector. Wij wachten de uitkomsten van het onderzoek naar uitstroom van gastouders en ook de uitkomsten van het kostprijsonderzoek binnen de gastouderopvang op dit punt met interesse af en verwachten dat hier actie op ondernomen wordt.

Kwaliteit van het toezicht – evenwicht nodig

Een niet eerder genoemd punt dat we hier extra aandacht geven is de kwaliteit van het toezicht. Daarbij verwijzen we graag naar de reactie op deze internetconsultatie van BK-lid Korelon, die hiermee een breed gedeelte zorg in de sector beschrijft. De positie van een solitair werkende gastouder is ten tijde van een inspectie uiterst kwetsbaar; veel kwetsbaarder dan in de reguliere opvang waar een team van medewerkers en een manager een inspectie kan opvangen. In de gastouderopvang is daarom meer evenwicht nodig om de positie van de gastouder rugdekking te geven. Naast kwaliteitseisen stellen aan gastouders en gastouderbureaus is het daarom van groot belang ook eisen te stellen aan de kwaliteit van toezicht en handhaving op het gebied van opleiding en werkwijze van de inspecteur, inspraak van de gastouder(bureaus) en het creëren van mogelijkheden van beroep en bezwaar. Sector en toezichthouder staan samen aan de lat voor hoge kwaliteit en dat betekent dat de eisen moeten matchen en dat de richtlijnen voor het toezicht in het hele land eenduidig moeten zijn.

Specifieke punten uit de Regeling

Opleidingseis bestaande en nieuwe gastouders

BK en NYSA zijn blij dat de staatsecretaris al in het debat van september 2024 heeft aangekondigd dat bestaande gastouders geen nieuwe diploma's hoeven te halen. Ook via permanente educatie en pedagogische coaching kunnen de huidige gastouders hun kennis over de pedagogische basisdoelen verbreden. Dat deze eis voor nieuwe gastouders gaat gelden, staan wij achter. Zo blijft de ervaringskennis van de huidige generatie behouden en nemen we met nieuwe gastouders de sector stapsgewijs mee in een steviger pedagogische basis.

BK en NYSA zijn tevens tevreden dat straks ook diploma's van buiten de EU een waardering van IDW kunnen krijgen. Dit was al zo voor de reguliere opvang. Hierdoor kunnen er meer gastouders worden aangetrokken.

Met betrekking tot de route voor het volgen van een pedagogische module zullen wij nauw optrekken met KinderopvangWerkt! om de kwalificatieroute voor aanstaande gastouders voor het werkveld zo duidelijk mogelijk te maken. Een onderdeel daarvan is het opnemen van de opleidingskosten voor gastouder in de SLIM-regeling die aan het Ontwikkelpad verbonden is. Diverse directies van het ministerie van SZW hebben dit mogelijk gemaakt, op een manier die de positie van de gastouder van zelfstandige niet aantast.

Opleidingseis pedagogisch beleidsmedewerker gastouderbureau

BK vindt het goed dat dezelfde systematiek wordt gebruikt als bij IKK. Het geeft meer mogelijkheden tot maatwerk in overleg met cao-partners. De uitoefening van het vak pedagogisch beleidsmedewerker/coach (PBMK) is in de reguliere opvang echt anders van aard dan coaching bij solitair werkende gastouders. De roep vanuit het veld is grotendeels duidelijk: zorg dat je met deze functie zo veel mogelijk aansluit bij de kennis en ervaring van de bemiddelingsmedewerker en creëer zo weinig mogelijk een nieuwe laag.

Zorgplicht gastouderbureau bij bemiddeling en begeleiding

Gastouders en gastouderbureaus hebben geen arbeidsrelatie, het zijn zelfstandige entiteiten en dat moet ook zo blijven. Daar zijn BK en NYSA het afgelopen jaar heel scherp op geweest bij het beoordelen van de beleidsstukken, o.a. vanwege de strengere handhaving op schijnzelfstandigheid. Het invullen van de zorgplicht van het gastouderbureau is in dat kader soms een balanceer act, voor zowel ministerie als voor de sector. Wij roepen iedereen op om de zelfstandigheid van de gastouder te blijven respecteren.

BK en NYSA zien de invulling van de zorgplicht als een evenwichtig pakket. Als het gaat om permanente educatie is het belangrijk dat de gastouder verantwoordelijk is voor het volgen van 7 uur PE en zelf de invulling hiervan bepaalt. Dit zien we voldoende terug in de Regeling.

BRANCHEORGANISATIE
KINDEROPVANG

NYSA

BRANCHEORGANISATIE VOOR GASTOUDERS

Waar zit nog zorg?

- In de Regeling staat dat de pedagogisch beleidsmedewerker van het gastouderbureau met de gastouder de invulling van de pedagogische coaching bespreekt en dit vastlegt. Deze vastgelegde coachingsdoelen worden gezien als basis voor het gesprek met de toezichthouder over de coaching. Dat er een reflecterend gesprek over de coaching met de toezichthouder plaatsvindt, ondersteunen wij, maar we willen niet dat de coachingsdoelen terugkomen in het openbare rapport van de toezichthouder. Dat is privacygevoelige informatie en vinden we te kwetsbaar.
- Bestaande (of minder dan 6 maanden geleden gestopte) gastouders mogen aan het werk blijven op basis van ieder bewijsstuk van opleidingen dat in de oude situatie kwalificeerde. BK en NYSA hadden in deze gevraagd om een termijn van 12 maanden aan te houden. In de praktijk komt het regelmatig voor dat een gastouder net wat langer dan zes maanden uit de running is door bijvoorbeeld zwangerschap, ziekte of revalidatie. Er zijn toezichthouders die hier soepel mee omgaan, maar die afhankelijkheid willen we niet. Het betekent in de praktijk dat bestaande gastouders onder de nieuwe wet een nieuwe opleiding moeten gaan doen als ze er langer dan 6 maanden uit zijn geweest. Dit kan een drempel zijn voor deze gastouders om het beroep uit te blijven oefenen en kan leiden tot een grotere uitstroom van gastouders. Wij blijven dus pleiten voor een termijn van 12 maanden.

Regeldruk

BK en NYSA hebben het voortouw genomen binnen de sector om kritisch te kijken naar eisen die meer vormvrij zouden kunnen worden beschreven of zelfs helemaal kunnen worden geschrapt. Na de motie van het lid Welzijn (NSC) heeft in de sector een schriftelijke ronde plaatsgevonden om hier kritisch naar te kijken en we zijn tevreden dat er een aantal zaken door het ministerie zijn opgepakt. We zullen dit blijven agenderen om zo als sector scherp te blijven op regels die goedbedoeld zijn, maar niet altijd zo uitpakken.